

# SZENTES ÉS VIDÉKE

## VEGYES TARTALMU LAP

●●● Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●●●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.  
Előfizetési ár:  
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
I. t. 306. szám, Sonnenfeld Sámuel úr házában,  
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket  
a kiadóhivatal  
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

### Városrendezés.

Szentes, 1892. ápr. 24.

Tavaszy nyilatra még alig egy évben tapasztaltunk városunkban olyan nagy építési kedvet, mint ez idétt.

Alig van útca, hogy során uj ház ne épülne s ahány ez az uj építkezés: annyiféle a módszer is, melylyel folyik, úgy, hogy bizvást elmondható, miszerint az építési stíl sokfélesége tekintetében a főváros is alig versenyezhet velünk.

Ha építési stílról írunk: ne értsen alatta senki olyasmit, mintha nálunk a házak egyike-másika csakugyan stilszerűen épülne a szó architektónikus értelmében.

Mindössze azt kívántuk e kifejezéssel jelezni, hogy nálunk ahány ház annyiféleképen épül, fekdüjék bár bent a központban vagy kint a városzélien. S nemcsak hogy annyiféleképen, de jóformán ahány annyiféle fordulva is épül, aminek ékes bizonyága éppen a városi mérnök által lakott útca, melynek vonalán az utóbbi 5—6 év alatt 5 uj lakóház épült jóformán megannyi szegelettel.

Nem csodáljuk, hogy így van. A városnak semmi építési szabályzata nincs, mely a lakosságra uj építkezéseknél kötelező legyen s csak né-

pünk jóindulatát bizonyítja, s építkezésekhez az építési vonai kituzesére mérnököt, városi bizottságot hív ki, mert — szabályrendelet híján — erre sem volna kötelezhető és kiki építkezhetne egészen szabadjára, kényekedve szerint, feltéve, hogy a régi vonalat betartja.

Ez elég sajtóságos ugyan, de így van s ha egyik-másik építetőnek kedve kerekednék a reá talán sérelmesen — bár a város szépítése szempontjából helyesen kitűzött uj építési vonal fölött a várossal perbe szállani: nyert pöre volna, mert semmi jogcíme ma a városnak ahoz nincsen, hogy a törvényben világosan megjelölt esetekben kívül bárkinek a portáját belebbitse vagy őt portájának pénzért való kibővítésére kötelezhesse pusztán azért, mert az útca-vonalat akarná vele egyenesebbé tenni.

Arról, hogy a város a mai kezdetleges építési módszer mellett és építési szabályrendelet híján gyűrűkbe legyen osztható, melyeken belül szigorúan kötelező legyen egy vagy másféle építési mód: természetesen szó sem lehet s tényleg tapasztalhatjuk is, hogy magas földszint pincszerű földszinttel, véggel kifelé álló lakóház, hosszoldalával az utcára nézővel barátságos szomszédságban megfér köz-

vetetlen egymás mellett; látjuk, hogy az egyiknek téglalaalja csak éppen a talajfelszínig emelkedik, onnan túl az egész épület vályogfalra készül, míg a másiknak építetője már megérti saját előnyét és a kor szavát és némileg a külső csinra is törekszik akkor, amikor magas, csiszolt téglatalapon emeli fel lakóházát.

Persze, ezt is leginkább az utcavonalban; s a középponton épp úgy mint a városzélien még ma is úgy épül a legtöbb ilyen ház, hogy csak utcai fala téglá, míg közfalai és az udvar felől eső rész mind merő vályog.

Egyik új épület ablakán persze betekinthet az útszélien legelősző liba is, míg a másiké jóformán emeletnyi magasban esik s — ritka kivétellel — csak egyben van ez uj építkezéseknél egyöntetűség, abban, hogy csatorna nélkül meredez a tető s az eső, hólé az azon járók nyakába önti a menyeyei áldást, akárcsak megannyi vízesés alatt járnának.

Hogy ilyen viszonyok közt a közegészségügyi követelmények jönnek utolsó sorban tekintetbe, vagy jobban mondvá: teljesen ignoráltak az uj építkezéseknél — ez természetes s hogy mit tesz az: higieniai tekintetekkel építkezni? ez nálunk merőben ismeretlen fogalom.

### TÁRDA.

#### Sulyomvölgy a parlamentben.

Korrajz.

Írta: KÖPE.

(Folytatás.)

A központi indulóházzal szemben, a kerepesi út végén levő színesház elé bérkocsi gördül.

Két alak száll ki belőle. Kalapjuk mélyen a szemükre húzva, felöltöjök gallerja felhajtvá, ahogy loppal körültekintenek és besurranak az épület földszintjén levő kávéházba.

Virágvasárnap körül mutat a kalendárium. A Pannóniából kiszorult, szerződést kereső színeszhad itt vonta meg magát a s a s a j á t - p a l o t a k ávéházában és itt nyit nemzeti hitelt a főpincérnél addig is, míg a megváltó valamely előlegadó direktor képében megjelenne.

Tömve van hát a kávéház a színeszvilág minden rendű, rangú és nemű képviselőivel. Drámai szendék, intrikusok, társalgási mamák, hőszerelemek, ércüket vesztett hangú tenorok, vigjátéki naivák és hőszerelemek szoronganak az asztalok mellett a pipafüsttel terhes levegőben, melynek kékeszürke áttetsző leplén mintegy átszűrődni látszanak csupán az alakok körvonalai.

Dicsőffy Loránt viszi a szót e társaságban. Hatalmasan mennydörög a b b a n d a t ellen, mely nem akar koncessziót adni minden igazgatónak és ezzel válságot hoz a nemzet nap számosaira; majd meg a másik b b a n d a t s ujja le sekszpiri idézetekkel, mely nem méltányolja kellően a Dicsőffyak tehetségét és nyomorogni hagyja őket a vidéken, míg egy Ujházi, Mihályfi, vagy Náday a nemzetiben vannak szerződötve.

Ahogy az ajtó nyílik, ahogy a bérkocsin érkezett két alak a kávéházba lép: egyszerre halotti csend lesz bent. Az asztalok mellől csupasz arcu férfiak, színehagyott szalagú kalapos nők emelkednek fel mintegy varázsütésre, hogy körülfogják a jövevényeket.

Nyilván színgazgatónak nézik őket az első pillanatban és száz mohó tekintet szegeződik rájuk, néma ékesszólásban is szerződést, előleget esdekelve.

A jövevények egyike most kecces modulattal emeli meg a kalapját, hátraszegei a nyakát, hogy a selyemlagy fekete hajerdő egy pillanatra sörényszerűen libben meg, aztán a másik kezével letérve felöltöje bárony gallerját, édes mosollyal, nyájas üdvözléssel tekint körül.

— Bbanda! — harsog e pillanatban a

Dicsőffy Loránt hangja. Akármilyenek, fiúk, ha ez nem a Sete Jankó, akivel anno 1862 együtt hordtuk a szinlapot Píri-pócson, mikor az öreg Csiszár színtársulata a Lejár királyt adta elő! Sszervusz öregem! Hát mi szél hoz erre? Hallom: jól megy azóta a sorod, mi? Egy egész város népit hurcolod az orránál fogva. Hogy is hívják, no? Banda! — Hjah, igen, Sulyomvölgy. Talán biz' színtársulatot akarsz ott szervezni? Ha igen, pajtás, remélem én leszek az első. Hisz' ismersz! Egy kis előleg — aztán kész az alku. Bbanda!

Szapora bőbeszédűséggel folyt a dicső nemzetnapszámos ajkán a szó, melynek áradatát Karvaly Sete János — mert csakugyan ő volt a jövevények egyike — tiltó szemhunyorításai és arcifontorai sem voltak képesek megakasztani.

Az első pillanatban kellemetlenül lepte meg a nagy férfit, hogy inko gnitóját ily gyorsan elárulva látja. De aztán jó arcot mutatott a gonosz játékhöz és leereszkedő nyájassággal felelt:

— Hjah, fiú! A píri-pócsi kopláló napoknál vége! Sok kenyeret szegtem meg azóta. Voltam megyei esküdő, városi főkapitány, polgármester, majd megyei árvászéki elnök s most is csak vagyok, ami

Tíz-tizenkét éve, hogy a helyi sajtó e falusi állapot megszüntetését sürgeti időközönként; ennyi ideje, hogy az építési szabályrendelet kidolgozásának és kötelezővé tételének eszméje hírlapokban, tanácsi- és közgyűléseken olykor-olykor kísért; ennyi idő alatt beletörődünk, hogy csupán feljáró kísértetnek tekintsük az egészet, mely testet talán nem is ölt soha, mert hiszen — ha jól tudjuk — valami 10—12 év előtt a város képviselőtestülete egy bizottságot is küldött ki ezen építési szabályrendelet kidolgozására, de ez a bizottság azóta soha senki által még értekezletre sem lett összehívva és folynak az építkezések derűre-borúra, a szerint, ahogy az a városi mérnöknek és a ki-kiszálló bizottságnak tetszik vagy nem tetszik.

Rendszerek, a jövőbe való előre látásnak persze minde hatóságilag kijelölt építkezési vonalakban még halvány nyoma sincsen és az utolsó évtízben emelt épületekre épp úgy elmondhatjuk, mint akár a város kelet-kezekeor épületekre:

„Ugy állnak a házak, oly egyenes sorba, Valamint a mezőn a legelő csorda.”

Hát ez az állapot szegényletes egy 30 ezer lakost számláló városra, mely utcákat kövez, középiskolát, polgári leányiskolát épít, éjjeli világitást tart fenn — szóval, igyekszik a kor előhaladásával lehetőleg lépést tartani. Szegényletes, mert egy városnak a városiaság jellegét mindez intézmények csak úgy és akkor adják meg, ha utcai is rendezettek vagy azok vonalain legalább a rendezkedés iránt való akarát az új építkezésben nyilvánul. Szegényletes, mert az első követelmény, melyet egy város iránt a kor táplál az, hogy közegészségügyi tekintetben építkezései a követelményeknek megfeleljenek.

De nem csupán szegényletes ez

vagyok: Sulyomvölgy orsz. képviselője.

— Országgyűlési képviselő? Bbanda! No, ezt bámuljátok meg! Engedd meg pajtás, hogy illendően körülcsevedjaljak. Színészből orsz. képviselő! Valami a! Képzem, hogy pukkadoz mérgiben a bbanda ott a nemzetiben, hogy még Bercsényi se tudta ennyire vinni, pedig csurgott érte a nyála. Hanem azért tudom én, hogy nem lettél hűtelen kebled istenéhez, első szerelmedhez. Megválaszthatlak képviselőnek: te azért csak színész maradtál, Jankó!

Lelkes taps jutalmazta e patétikus beszédet. Karvaly Sete János egy pillanatra lehunyt a szemét, hogy élvezze a tömjénezést, a diadalmámort, aztán megint csak hátraszögve a nyakát, teátrális pathoszszal szavalt:

— Igen, itt bensőmben érzem, hogy él bennem valami a színészből. Ma Koriolánusz vagyok! Elindultam, hogy megálazzam a büszke Rómát — akarom mondani sulyomvölgyi intelligenciáját és tiszteket a gallusok serege, amelynek élén hadba szállok. De engedjétek meg, hogy társamat is bemutassam: (kísérője felé for-

az állapot, hanem az adófizető polgárok egy részére: építőmesterekre, pallérokra fölöttébb sérelmes is.

Nem lévén ugyanis építési szabályrendeletünk: ma derűre-borúra vállalhat nálunk bárki is kőműves vagy ács munkát, aki csak valaha valamiképpen iparengedélyhez jutott.

És tényleg látjuk, hogy a legtöbb építkezés — még a központban is — kontár-kéz műve.

Természetes, hogy az építető mindig azt keresi: ki épít olcsóbban? Tény pedig az, hogy egy szakavatott mester, aki az építkezési szakban a mai kor követelményeinek megfelelően szakvizsgát tett, sohasem verse nyezhet, a munka olcsósága tekintetében azokkal, akiket nálunk barkácsolónak neveznek s akik — ha hívják és felkeresik őket — épp úgy vállalkoznak, szakismeret nélkül, díszes lakóház, mint gunyhó felépítésére.

Hogy miben rejlik itt a jogsérelm, ezt nem nehéz kideríteni.

Az adótörvény a szakképzett építőmestert, pallért, magasabb szakképzettségre való tekintettel III-ad osztályú kereseti adó fizetésére kötelezi, míg a barkácsoló, mint alantasabb szakképzettségű egyén csak I. osztályú kereseti adót fizet dacára annak, hogy a mai rendezetlen viszonyok közt nálunk a legtöbb építkezést ily barkácsolók végzik és alig jut valami a szakképzett mestereknek.

Kötelessége pedig nemcsak egy városnak, de az utolsó községnek is, hogy adófizető polgárainak anyagi érdekeit is minden tekintetben megvédelmezze, előbbre segítse, mert az adófizető polgárok egyetemének köszönheti létét, fennállását maga a község.

Az építési szabályrendelet megalkotása tehát kötelesség és ma már

dulva) Dárdás Ferencz úr, a gyékényesi kerület országos képviselője.

Stentori hang rázkodtatta meg e bemutatásra a kávéház tükörlablakait:

— Sszszervusz, Ferkó!

Hatalmas, pocokos alak furakodott előre a háttérből, hogy a Ferkó kezét megragadva derekasan megrázza, majd meg az egész nagy férfiu t hajas keblére szorítsa.

Czup-czupp! Hasztalan minden szabadkozás. Az athléta-ember cuppanó csókot nyom mindkét arcára, aztán két kezével távol tartva őt magától, hogy jobban megnézhesse, egyre hajtogatja:

— A Ferkó! A Dárdás Ferkó! Hát nem ismersz rám? Hiszen együtt diákoskodtunk Nagykovácsán, együtt fukuzáltunk mindig. No, gondolkozz csak...! Már látom, hogy ki kell segíteni az emlékező tehetőségedet, hiszen mindig is rossz volt. Hát a Hajas Muki vagyok, tudod, együtt puoltuk a Bütykös tanár csizmáját amiért cibált bennünket. Az ő dardásai voltunk mind a ketten. Téged akkor Kócos Ferkónak csúfoltak, én meg... hjah! én azóta Hajas Mukiból Virágvölgyi Elemér lettem, a nemzet nap számosa mint te, ha mindjárt más téren szolgálom is a hazát.

A régi ismeretség hamarosan feljut,

olyan égető kérdés, amelynek megoldása elől sem a városi hatóság, sem a képviselőtestület tovább ki nem térhet.

Szükség van rá szépszéti, szükség közegészségügyi, szükség tűzbiztonsági és városrendezési, csatornázási szempontból, szükség azért is, hogy polgártársaink egy részének anyagi érdekei megóvassanak s egy iparososztály ne szolgáltatás ki kontárokkal való versengésnek

A tanács kötelessége, hogy e szabályrendeletnek megalkotására végre már ne csupán kezdeményező lépést tegyen, de ezt a kérdést mielőbb meg is oldja. S ezen kötelesség elmulasztását nem mentené ki semmi, nem még az sem, hogy talán a tanács egyéb teendőikkel van túlhalmozva.

Tessék az ide vonatkozó indítványt egész határozott és kitérést nem tűró formában a közgyűlés elé terjeszteni, melynek feladata leend egy újabb, hozzáértő bizottság kiküldése, az építési szabályrendelet tervezetének kidolgozása céljából.

Nem ördögi mesterség az, nem is valami fárasztó és időrabló munka.

Az a kiküldendő bizottság könnyen teljesítheti feladatát, ha néhány szomszédos városról bekéri a meglévő építési szabályrendeleteket s ezeket tanulmányozva, belőlük a legjobbát kiválasztva, kiszedve a helyi viszonyokhoz alkalmazza, egy új egységes szabályzatban.

De ne halasszuk ezt a kérdést továbbra. Cselekedjünk, mozogjunk, tegyünk már valamit a városrendezés dolgában. Mert ha továbbra is a régi slendriánban maradunk, úgy létesíthetünk akármennyi kultúr-intézményt — városunk ezek mellett s dacára megyeszékhely voltának sem lesz egyéb egy 30,000 lelket számláló nagy falunál.

A két nagy férfiú lett a nap hőse. Csaknem a vállukra emelve vitték őket a színészek a hosszú főasztalhoz, leültették az asztalok s aztán folyt volna a beszéd, a régi emlékek felújítása itéletnapig, ha Karvaly Sete János oda nem sug a mellette ülő Dicsőffy Loránt-nak:

— Pajtás, szükségem volna rád meg néhány ügyes emberre. Beszéljünk meg a dolgot, mert időm rövid. Az esti vonattal egész Sulyomvölgy népe itt lesz. Illendőképpen kell fogadnom a Haluska Jánosaimat. Számíthatok-e rátk?

Dicsőffy Loránt furfangosan hunyorgott.

— Csak ennyi az egész? Bbanda! Ott leszünk, Jankó. Számíthatok ránk éjjel, nappal; tűzőn vizen át követünk. Hogy is mondatja az isteni Sekspir Lejár királyban Kentel:

„Szemem se hunyom le, amíg parancsod teljesítve nincs!”

Gyorsan megegyeztek aztán és Sulyomvölgy két nagy férfija elégyűlten hagyta el a színésztanyát.

\* \* \*

Prüszkölve, zakatolva robotgott a Sulyomvölgy felől érkező vonat, esti 8 órakor, a főváros központi pályaudvarának óriás üvegkupolája alá.

**Bücsúzó alispán.** Nevezetes gyűlése lesz a f. hó 26-án vármegyénk törvényhatósági bizottságának.

Ekkor kerül tárgyalásra S t a m m e r Sándor alispán nyugdíjaztatás iránt való kérvénye és ekkor veszi búcsút a vármegye közönségétől az a főtisztviselő, aki a provizorium idejében 4 évig, az alkotmányos korszak újraeredésétől pedig egy huzamban 20 évig volt e vármegye alispánja, adminisztrációjának első tisztviselője.

Lapunk egy korábbi számában kellően méltattuk e 24 éves alispáni és 40 éves közszolgálati multat. Rekriminációkba kellene bocsátkoznunk, hogy most ugyanezt tegyük és ezzel sem magasabb polcra nem helyeznők, sem élennebb világitásban nem tüntetnők fel S t a m m e r Sándor alispán közszereplését.

De nem is lehet ez a mai kor emberének feladata. Így későbbi generáció történet-írójának osztályrészre lesz: bírálatot mondani a mai korról, és abban szerepelt egyekről, a közrejtáztott érdekek és ellenérdekek kritikai boncolásával — és ez a történet-író fogja csak igazán, elfogulatlanul megítélni érdeme szerint kidomborítani S t a m m e r Sándor alispán közszereplésének történetét.

Nem tartunk tőle, hogy a most távozó, nyugalomba vonuló alispán köztisztviselői vagy egyéni karakterére a jövő korban megírandó ezen elfogulatlan bírálat bármiként homályt vessen. Abban az egyben meg bizonyosak vagyunk, hogy ez ítélet egy tétele leend: miszerint tisztább kezű, becsületesebb, megvesztegethetlenebb tisztviselője e vármegyének nálánál egy sem volt.

Am ha ezt tudjuk, ha ez a meggyőződésünk — amint hogy más nem is lehet: — úgy akkor a mai kor kötelessége, hogy érdemeit ne csupán elismerje, de méltányolja is igaz értékük szerint és ezen méltányolását akkor, mikor a közszolgálatban megcsúszott férfiú nyugalomba vonul, a vármegye adminisztrációjától, törvényhatóságától búcsút vesz — pregnánsul fejezze ki.

Hisszük, hogy ez meg is fog történni. Hisszük, hogy a megyei törvényhatósági bi-

zottság amikor az alispán nyugdíjkérvényét tárgyalja, meg fogja találni a kellő módot és formát, a távozó érdemeinek méltatására s hogy a búcsúvetést oly bensősé, meleggé teendí, mellyel a távozó ha megszünt is e vármegye első tisztviselője lenni, de továbbra ide csatolva érzi magát hozzánk mint megyebizottsági tag, gazdag tapasztalatait rendelkezésünkre bocsátván élete végéig Csongrád megye javára, előhaladására.

A megyebizottsági tagok közt — úgy tudjuk — mozgalom indult meg, hogy a búcsúzó alispánt nyugalomba vonulásakor meleg ovációkban részesítsék.

Szeretjük hinni, hogy ezen ovációk harmóniáját nem fogja megzavarni az átkos szenvedélyes gyűlölködés hangja.

## A munkás-kérdés.

— Egy röpirat. —

Csaknem ugyanazon időben, mikor a csanádmezei gazdasági egyesület egy igen nagy fontosságú értekezletet tartott a múlt évben lezajlott munkásmozgalom indító okainak tanulmányozása céljából, jelent meg Vársárhelyen is egy röpirat, melyben az alföldi munkás-mozgalmak okai vannak feltárva s az ezek megszüntetésére irányuló javaslatok előadva.

Ha semmi egyebet nem jelent is ez a két dolog, a felől minden kétséget kizárólag bizonyossá tesz, hogy ezen az áldott, természeti javakkal bőven megáldott alföldön mégis van szükség, van nyomor, van a lakosságnak egy olyan rétege, hogy ne mondjuk nagy tömege, mely kénytelen nélkülözni. Bizonyossá tesz továbbá arról, hogy a szomszéd megyékben kitört, izgatott által mesterségesen felszított mozgalomnak van némi alapja s vannak enyhítő körülmények, melyek az elfajult s a véres durvaságig fokozódott lázongást némileg menthetőké teszik. Maga a csanádmezei gazdasági egyesület értekezlete is elismeri, hogy a tulajdonképeni munkás nép, az úgynevezett napszámokos helyzete az utóbbi évek alatt az alföldön fölötté megnehezedett, míg igényei és életszükségei, a műveltség terjedésének természetes folyamánként, nagyobb arányokat öltöttek.

Nem szorul bizonyításra, hogy az alföldi munkás-mozgalom távol áll az európszerte elharapódzott szociális törekvésektől s azokkal lényegileg semmiféle összeköttetésben

nincsen. Elvitázhatlan tény gyanánt fogadhatjuk el azon nézetet, hogy ezt a mozgalmat helyi okok szülték s hogy ennek az orvoslására irányuló törekvések is épen ez okból, mint legilletékesebb helyről, csak innen indulhatnak ki. Az is tagadhatatlan, hogy a munkások elégedetlenségének felkeltésére az általános társadalmi okok, minők pl. a magasabb fokú értelmiség, a kereset-hiány, a gyors érintkezés, a közlekedési eszközök és gépek gyors elterjedése, befolyással voltak; de a mi az elégedetlenséget meghatározta, az tisztán és kizárólag helyi okokban keresendő.

Az alföldön a birtokosok és bérlők, különösbbe pedig az utóbbiak — a mint ezt a csanádmezei értekezlet is kimondotta — az utóbbi időkben méltánytalanul jártak el a munkásokkal szemben, még pedig az által, hogy a részes munkalátok raadása fejében még 10—15 napi ingyen munkát, jobban mondva robotot is végeztek a szegény emberrel, a harmados kukorica földek kiadásánál pedig holdanként 2—3 forintot fizettek maguknak s 2—3 napi ingyen munkát kivántak. Az elmúlt évben aztan még ennél is tovább menve, a munkaerő rendkívül nagy kínálata folytán, a kukoricaföldeket negyedén, sőt ötödén adták ki kapálás végett. Ezt a bajt s ezt a körülményt használták fel a szocializmus a maga javára s izgatott, kelletlen ügynökökkel felzaklatva a különben is elégedetlen munkásokat, tervszerűen vezette a szenvedélyeket odaig, hol az már hatóság elleni zendülésé fajult.

A röpirat szerzője a mozgalom okait, a felsoroltakon kívül még egyebekben is keresi. Így nevezetesen a mezőgazdasági gépek elterjedtségében, melyek lehetővé teszik, hogy ugyanazon munkát, melyet ezeltől 6—8 ember végzett, most egy is elvégezheti s ezek szerint ebben a mi, kiválólag gazdasággal foglalkozó hazánkban, a mezei munkalátok idején több mint a lakosság 15 százaléka marad foglalkozás s igen természetesen kereset nélkül. A fuvarosagot, melyből igen sok család élt meg az 50—60-as években, teljesen elnyomták a gőzgépek, a vasutak.

Kovács József a vásárhelyi röpirat szerzője, a munkásmozgalmak egyik sajnálatos körülményét látja abban is, hogy szegényebb fiainkat, 3 évi hosszú katonaskodás után, hideg ősszel, télviz idején egy krajcar, egy darab rongy nélkül bocsájtják világra, míg a fegyverháza itél rabokat és gyilkosokat, büntetésök kiállása után, hogy ne váljanak a társadalom nyüegeivé, bizonyos mennyiségű pénzzel bocsát-

Éles fütty hasította a levegőt, idegrázó vonatott surlódás lassította a megfékezett kerekek tovarugulását, aztán megállt a vonat.

A kupéták ajtóit kivágódtak. Sulyomvölgy népe lefelé cihelődött s a perrona lépve szemben találta magát Dárdás Ferencel és Karvaly Sete Jánosnal, kik mögött deputáció tömörült, harsány éljenzéssel fogadva az érkezőket:

— Éljen Sulyomvölgy népe! Éljenek a független gondolkozású, önálló polgárok!

És Sulyomvölgy népe ott állt, elérzékenyülve a nem vart meleg fogadtatástól, melyen hajlongva a nagy férfiak előtt, akik eléjük kifradni méltóztattak.

Aztan előlépett Karvaly Sete János és a diszdeputáció egyik tagjára mutatva, kinek agyára akkor is erősen szorongatta a kávéházi gipszpipát, ünnepies komolysággal szolt:

— Kedves barátaim! Ahogy a Gombóciából küldött táviratot megkaptam, bejelenttem jöttötöket pártunk elnökének. Sulyomvölgy népe, ez a független gondolkozású nép megérdemli, hogy illően fogadja az országot, a párt, mikor képviselője szűzbeszédét meghallgatni Budapestre jön. Im, bemutatom nektek pártunk

egyik büszkeségét, B a n d a l a k y Leonhárdat, a b o r b e r e k i és p á l i n k á s f a l v i kerület orsz. képviselőjét. Nemes barátom, fordult kecses mozdulattal a párt büszkeségéhez; ime, S u l y o m v ö l g y n é p e: V e t ő L o j z i, B ú g a t t y ú V i h o d á r k i v á l ó h i r l a p i r ó k, B a l e k Kálmán kiérdemült tisztviselő, v i z i - b i z t o s és alkalmi párbajsegéd, L u d a s Lajos soros-lási diszrendező, prókator; R e m é n y f i Dólfí élelmezési biztos, K o c s i s Sándor nagyfúvaros, V e t ő Dániel földesúr stb.

A kölcsönös bemutatást meleg kézszorítások pecsételték meg.

A derék sulyomvölgyi nép megismerkedett a diszdeputáció minden tagjával, alig győzve csudalkozással, hogy a tiszteletükre kivonult honatyák nagy része olyan színészies, csupasz ábrázatú s hogy egyik-másik még a feleségét, leányát is magával hozta.

A hölgyceskék egyike-másika szemet is szúrt a sulyomvölgyi nép illetékeseinek és B a l e k Kálmán kissé félrevonva Dárdás Ferencet, sugva jegyezte meg: — Te, Ferkó! Azt a fitos orrát lá, mintha már Sulyomvölgyön láttam volna.

— Hallgas, szerencsétlen! mordul rá a megszólított. Persze, hogy láttad. Kardalosnó

volt a Sz i p o l y o s szintársulatánál. Tudod, aki harmadévolett Sulyomvölgyön.

— Kardalosnó? Hiszen azt mondtátok, hogy . . .

— Azt mondtok, azt mondtuk! Persze, hogy mondtuk. Értsd meg már, szerencsétlen! Illendőkép kellett fogadnunk az ó h n é p e t! Aztán hol vegyünk mi Budapesten diszdeputációt? Hat a Janos régi jó ismerősei . . .

— Ehem, behem! behem! tört ki a jökevd B a l e k Kálmánból. No, persze, hogy izé. Aztán ezek az urak és hölgyek . . .

— Hát urak, meg hölgyek! Barátom, szerepet játszunk ma mindannyian, ki az életben, ki a szinpadon. Ugyan mi különbség egyik vagy a másik közt? Különböznek ezek mind derék, jökevdű urak és hölgyek. Magad is meggyőződhatsz róla este az orfumban. Mert oda megyünk.

A beavatott erre elnyomta a nevetését és komoly, udvarias meghajlással nyujtva karját a fitos orrunak, kivézte a reakjuk kint váró extra lövönathoz, követve az egész társaság által, mellyel a löféjű elé fogott két pára inaszakadtával indult be, a keresési úton át, a szállodához.

(Folyt. köv.)

Ják ki a börtönből. Javasolja, hogy léptes-  
sék életbe, illetve teremtsék meg a honvé-  
delmi adót, melyet a főúri, főpapi és nagy  
nemesi uradalmak, gyermektelen gazdagok  
és aggligények fizessenek, s a befolyó összeg  
100 frtos összegben osztassék ki az őszszel  
szabadságinál szokott szegény katonaság  
között.

A hadmentességi adóról szerző így ír:  
»Van egy adónemünk, mely igazán —  
lehet unikum is, de mindenesetre komikum  
a maga nemében. Ez a koldusok, a nyomor-  
kok adója, neve: hadmentesség adó. Ez is csak  
a szegény családokat támogatja, kiket a gondviselés  
elég mostoha volt sánta, béna, hülye, törpe  
magzatokkal nem megáldani, hanem szerencse-  
tlenül tenni. S végeredmény-  
képen azt szűli, hogy a gyermektelen gazdagok  
és aggligények örülnek, az emberek irtóznak  
családapák lenni, az aggligénység, mint vesze-  
delmes gomb burjánzik s népszaporodás helyett  
visszaszűs áll be ezen áldott, Kanaánnak nevez-  
zett, de az intézők által megnyomorított ország-  
ban. Valóban szánalomra méltó, szerencsétlen  
intézkedés valakit megbírságnálni azért, mert  
nemcsak hogy katonának való természet nincs  
megáldva, hanem sánta, béna, nyomorult, ki  
talán még a betevő falatot sem képes megke-  
resni! Ezen adónem beszüntetése a törvényho-  
zásnak előbb-utóbb becsületbeli s az embersze-  
retet által is parancsolt kötelessége.»

A röpirat további részében javaslatok-  
kal találkozunk, melyek a nyomor megszüntet-  
ését célozzák. Nevezetesen javasolja, hogy az  
alföld homokos területein honosítsák meg a  
szőlőmivelést, még pedig oly módon és az által,  
hogy a fogyasztási adót teljesen törölve,  
lehetővé tegyék a szegényebb népszor-  
tálynak is a bor fogyasztását, ami a mai viszo-  
nyok között, mikor a napi kereset 40 kr,  
míg a bor ára 50 kr, teljes lehetetlenség.  
Szerzőnek reménye van, hogy az így beültetett  
szőlőterületek idővel milliókat fognak jöve-  
delmezni. Javasolja továbbá, hogy a hegy-  
vidékek növény- és ásványtermékeit is dolgoz-  
zák fel az eddigéig nagyobb mértékben s  
ami fő, létesítessenek gyártelepek, melyek míg  
egyfelől iparunkat teszik lendületessé, más-  
felől sok ezer munkásnak biztosítják a napi  
kenyeret.

Röviden összegezve ennyit mond a röpi-  
rat, mely azt bizonyítja, hogy szerző sokat  
foglalkozott a munkás-kérdés nehéz probléma-  
jával, de gondolatai még némileg rendezet-  
lenek s a nehéz kérdés tárgyalására ő nála  
is kevés volt a tér egy röpirat szűk keretében.

Szükségesnek véljük még megemlíteni,  
hogy a csanádmezei gazdasági egyület kimond-  
otta, miszerint társadalmi és morális úton  
oda fognak hatni, hogy az angaria, illetőleg  
robot eltöröltessék s addig is míg ez meg-  
történik, a megye birtokosai és bérliőlök  
kisebb értekezletet hívnak össze, melyek az  
aratás, másrészt a kukoricaföldek kiadá-  
sára nézve egységes árt állapítanak meg s  
ezt a folyó évben tartandó nagygyűlés elé  
terjesztik.

**Elégtétel.** Fényes elégtételt szolgáltatott  
Szalavszky Gyula államtitkár Zsilinszky  
Mihály főispánnak és Csongrádvármegye ad-  
minisztrációjának azokkal a minősíthetetlen durva  
s hozzá még valótlán alapon felépült támadá-  
sok szemben, miket Balogh János és  
Simák Ferenc az országház f. hó 8-iki és 9-iki  
gyűlésén intéztek a főispán reputációjára és  
a vármegye jó hírneve ellen.

Fényesebbe teszi ezen elégtételt és teljes  
rútságában tünteti fel a támadók gyűlölködését  
az, hogy ugyanott adatott meg, ahol maga a  
támadás is történt, a parlament nyílt gyűlésében,  
tehát az ország színe előtt.

A képviselőház f. hó 22-iki gyűlésén tör-  
tént ez, ahol Szalavszky kimutatta, hogy a  
Simák és Baloghok nagyhangon elő-  
adott kicsinyes támadásai milyen alappal bírnak.

S mert ezek a mitündöklő nagy-  
jaink, akik még azzal is szeretnek kérkedni,  
hogy megjelenésük egy hangve-  
seny fényét emeli, irthon már mint-  
egy éve hazudoztak helyi lapjukban,  
hogy Zsilinszky Mihály főispánságának  
napjai meg vannak számlálva, a hiszékeny kö-

zönség okulására nem lesz érdektelen, ha az  
alábbiakban szösz szerint közöljük az államtitkár  
nyilatkozatát beszédének azon részeit, melyek a  
megtámadott főispánnak oly fényes  
elégítélt szolgáltatnak és a Baloghok és  
Simák támadásaira a valótlanúság bélyegét  
rástüktik:

»... ha méltóztatik tekintetbe venni  
akár Balogh, akár Sima képviselő urak  
felszólalását és méltóztatik kissé figyelembe venni  
azokat a felvilágosításokat, melyeket erre nézve  
a miniszterelnök úr részben már megadott,  
részben pedig én meg fogok adni: akkor mindjárt  
észre fogják venni, hogy ezek a *szuljektív  
felszólalások tulajdonképpen másodsorban törőd-  
tek közérdekkel és hogy itt prevalál a szuljektív  
mozgamtól anélkül, hogy abból a közérdek-  
nek haszna volna.*»

»Azokkal a híres csongrádi esetekkel így  
vagyunk... az egész vita folyamán egyre hal-  
lom, hogy a miniszterium a közigazgatást és a  
közigazgatásnak közegeit másra nem használja,  
mint pusztán hatalmi céljainak eszközeiül és  
arra, hogy a pártnak a jövődő fenmaradása  
biztosítsassék.»

De t. ház, ha már most az állana, ami-  
vel méltóztatott a miniszteriumot vadalni, hogy  
jutalmaz olyanokat, kik a pártérdek szempont-  
jából a törvényt sértik és viszont sujt olyanokat,  
kik kötelességüket ugyan teljesítik, de a pártnak  
nem szolgálnak: *akkor Csongrádvármegye főis-  
pánjának, miután ott a párt minden kerületet  
elvezetett, ma már tulajdonképp főispánnak sem  
kellene lenni.* De méltóztatassék elhinni, t. ház,  
*dacára annak, hogy Csongrádvármegyében a kor-  
mánypárt minden kerületet elvezetett, Csongrád-  
megye főispánjának egytellegeny hajszála sem fog  
meggömbölni, egyszerűen azért nem, mert mint  
adminisztrátor pontos és helyesen teljesíti  
kötelességét.*»

»Igen sajnálom, t. ház, hogy távollevő  
tisztviselő oly kiméletlenül támadatnak meg,  
mikor sohasem jönnek a helyzetbe, hogy ma-  
gukat itt megvédhessék és mikor a miniszter-  
nek is sokszor csak hetek múlva kerülnek ada-  
tok a birtokába, amelyekkel az ilyen tisztviselőt  
alaposan és igazgósan megvédenheti.

»Annyit mondhatok, t. ház, hogy ami  
esetet akár Balogh János akár Sima Ferenc  
képviseelő urak Csongrádvármegyéből felhoztak, azo-  
ban ott, azóta, hogy a jelenlegi főispán működik,  
teljes szigorral érvényesült a törvény. A Ba-  
logh képviselő úr által felemlített Csongrád vá-  
rosi árwapénztári hiányokra nézve 1890. óta  
folyt az egyéni likvidáció; a likvidáció be van  
fejezve és a konzekvenciák le vannak vonva;  
valamint mindazok felegyelmi úton hivatalvesz-  
tése vannak itelve, akik mulasztás vagy cselek-  
vés miatt arra rászólgáltak. Felhozta Sima képvise-  
lő úr a kisteleki jegyző ügyét. Hivatalvesztésre  
van itelve jogerejűleg. Felhozta a doros-  
mai községi jegyző ügyét. Hivatalvesztésre van  
itelve. *Ott vannak a Döme-féle sikasztásból  
erőd ügyek. Ezekben is az igazsággal megférő  
szigori határozatok hoztak. Általában Csong-  
rádvármegyében a visszavontak megtöröltése tel-  
jesen érvényesült minden törvényes szigor és az  
ottani főispán működése — benső meggyőző-  
déseim szerint — adminisztrációs szempont-  
ból teljesen korrekt és kifogástalan.*»

Ime, ezt mondta az államtitkár a csong-  
rádvármegyei állapotoknak a parlament elé hur-  
colásáról. Így szolgáltatott elégtételt a méltan-  
lag megtámadott főispánnak, így jellemezte  
igazán a Simák és Baloghok támadá-  
sainak haszontalan voltát, nem is sejtve, hogy  
akkor sujtott le a két kelepelő szélmalomra a  
legérzékenyebben, mikor a Döme-féle ügyet em-  
lített.

Balogh János próbálta álláspontját vé-  
delmezni, de — mert ismét a főispán elleni  
személyes kifakadásokba csapott át, — a ház  
maga megvonta tőle a szót.

## Ujdonságok.

Szentes, 1892. április 24.

— **Ováció a távozó alispánnak.** A nyu-  
galomba vonuló Stamer Sándor alispán  
tisztelőre — mint említettük — a f. hó 26-  
án, tehát a közgyűlés napján diszalkomát  
rendeznek tisztelői, a Kass-szálló nagytermé-  
ben. Egy külsőségben kifejezésre juttatott

jele kíván e bankett lenni annak, hogy kor-  
társai a közszereplés teréről magánéletbe  
visszavonuló férfit érdemelt nem csak ismer-  
rik, de kellően méltányolni is képesek. Meleg  
ováció, mely enyhítse a búcsúvétel fájdalmát.  
A banketter szóló aláírásívetek ma bocsátja  
ki a rendező bizottság s egy teríték ára 1 frt  
50 kr, mely összeg, az ivartörök által kézbesít-  
ett részvételi jegy ellenében, az aláírások  
kifizetendő. Meg vagyunk győződve róla,  
hogy e búcsúlakomán nem csupán Szentes,  
de az egész vármegye értelmisége lehetőleg  
teljes számban vesz részt. — E hírrel kap-  
csolatban említjük meg, hogy a megyei tiszt-  
kar búcsúvétel a szeretett hivatalfőnökötől  
a f. hó 26-ára elmarad s valószínűleg csak  
május hó 8—10-én történik meg. Elkerülhet-  
lenné tette ez elhalasztást az a körülmény,  
hogy az ez alkalommal átnyújtandó dísz-  
labumot a bpesti Késmárki és Illés díszműgyá-  
ros cég a f. hó 26-ára nem készítheteti el.

— **Szépirodalmi mellékletünk** mai száma  
a következő érdekes tartalommal jelent meg:  
»Alofejtes elbeszélés, írta Sziklay János;  
»Meggésve bluetie, írta ifj. Pázmány Dénes;  
»Ujpróféták V-től;  
»Ottóme költemény Feleki Sándortól;  
»Romeo és Júlia karcolat ifj. Szász Gyulától; Fejtörök. Képeink: »A  
ujnemzedék kép a T. házól; »A  
templomban és »Haza felé.

— **Kinevezés.** A szentesi járásbírósg  
egyik érdemes albiróját, Zehery Lajost az  
igazságügyminiszter kir. táblai tanács-jegyző-  
nek nevezte ki a szegedi kir. táblához. A ki-  
nevezettben járásbírósgunk egyikét veszteli el  
legbuzgóbb és legtevékenyebb tisztviselőink,  
kinek városunkból való eltávozását ószintén  
sajnáljuk.

— **Házépítő kaszinó.** A szentesi kaszinó  
uj házának felépítésére már meg van hirdetve  
a zárt ajánlati verseny, mely szerint az aján-  
latok akár az összepitkezésre, akár az egyes  
építési szakokra külön-külön a t. évi május  
hó 10-énél délutáni 5 óráig nyújtandók be  
Fekete Márton egyleti elnökél. Egyidejű-  
leg meg van hirdetve az eladási verseny a  
mai kaszinóépületekre és udvartelekrekre, va-  
lamint a leendő új épület helyén ma álló  
lakóházak épület-anyagára és azok lefordá-  
sára is. Mindkét verseny kimerítő adatait a  
lapunkban foglalt idevonatkozó hirdetések-  
ben találják az érdeklődők. A kaszinó uj há-  
zának építetése iránt oly élénken érdeklőd-  
nek az egyleti tagok, hogy a szükséges 200  
sorsoslási kötvényből eddigelé 160-on fölül  
jegyeztetett.

— **Esküvők.** Dr. Károlyi Mór földink,  
a bécsi fogászati klinika asszisztense a f. hó  
20-án vezette oltárhoz Bécs egyik szépségét,  
Rabatz Elza kisasszonyt. — Gullay József  
szállító és bizományi-üzlet tulajdonos pe-  
dig tegnap esküdött örök hűséget Virágh  
Ida kisasszonnyal, Virágh Ede járásbírósgai  
tisztviselő kedves szép leányával. Ez esküvő  
násznapok voltak: a menyasszony részéről  
Pálfi Sándor Szegedről, a vőlegény részé-  
ről pedig Mátéffy Ferenc dr. Esküvő után  
a nasznép kedélyes lakomara gyűlt össze a  
lányos ház örömszüleinél.

— **Fénybogárkák.** Hát mégis csak szép  
dolog az, hogy a nagy német költő megírta:  
»Nur Lumpes sind bescheiden!  
Patvarban a szerénységgel! Ugyan mire is jó  
az? Nem látjuk, tapasztaljuk az életben lépten-  
nyomon, hogy szerénytelenek a világ s ki  
minél jobban, minél vakmerőbben hivalkodik,  
annál jobban prosperál, annál inkább gyakorol  
hatást a tömegekre. Már tegyük azt, hogy szer-  
énységgel lehetne e valaki, aki alapjá-  
ban véve senki, fénybogara egy társa-  
ságnak, olyan tündöklő közép-  
pontja egy estélynek, aki annak a *külső  
fényét* emeli? És ha léteznék még csak egy szik-  
rája a szerénységnek: elmondhatná-e valaki ön-  
magáról, hogy az a fénybogár ő volt s hogy  
nála nélkül egy nagy társaság híján volt volna  
minden fénynek? A patvarba hát a *szereénység*,  
mely mellett nem lehetett volna megírni a kö-  
vetkezőket: ... Az estély külső  
fényét emelte az is, hogy azon a szentesi előkelő közönségen kívül, Cson-

grád megyének három képviselője: Balogh János, Hock János és Sima Ferenc, továbbá Hegyi Antal Csongrád jeles plebánosa is jelen voltak. Oh, ti kedves fénybogárkák, kik nélkül az egyetemi ifjak husvét hangversenyének közönsége megfenneklett volna a homályban, az ismeretlenségben, mennyi hálnya van irántatok lekötve a — szerénytelenség, hogy im fényt hintettek magatok körül. Meg vagyok pedig irva a fénybogárkák jelenlétének dics-sugaras története az egyik fénybogárka, Sima Ferenc lapjában, amely nyomatodik vala az Ur születésének 1892. évi április 21-én, ugyancsak a fénybogárka, Sima Ferenc győrsajtóján. A patvarba hát a szerénység, mikor a szerénytelenségből ennyi fény sugárzik szerte!

— **Egyleti közgyűlés.** A helybeli jótékony nőegylet ma délután 3 órakor tartja ez évi rendes — tisztújítással egybekötött — közgyűlését a vármegyeház kistermében. Felhívjuk e körülményre az egyleti tagok figyelmét.

— **Eljegyzés.** Dr. Hódy János földink, gyulavári közsi és uradalmi orvos, a f. hó 18-án tartotta eljegyzését Egerben Lipcsey Lidike kisasszonnyal, Lipcsey Péter volt hevesmegyei alispán, jelenleg egri kir. közjegyző kedves, művelt leányával.

— **Szigorú vizsgálatot követel.** Sima ténstúr azt írja a lapja legutóbbi számában a közönséghez, ahogy a hazugságnak Mátfy Kálmán megyei aljegyző által rásütött vádjá alól mosaklik, hogy ő az országgyűlésen fog a belügyminiszter ténstúr szigorú vizsgálatot követelni ebben az ügyben. Tekintettel arra, hogy Sima ténstúr sem vonja kétségbe, miszerint ez az általa felfújt ügyvezetett zsarolási ügy a kereskedelmi miniszter mint legfőbb fórum által befejeztetett — fentebbi kijelentése után kétségtelen, hogy a nagyhatalmú ténstúr azt a bizonyos szigorú vizsgálatot most már Baross Gábor kereskedelmi miniszter ellen fogja követelni a belügyminisztertől, hogy miért bátorodott azt az ügyet befejezni, még pedig egészen a Sima ténstúr szájaize ellenére?

— **Tavaszi vásár.** Ez idei országos tavaszi vásárunk ma veszi kezdetét a jószágvásárral, mely az előjelek után ítéelve, élénken ígérkezik. A vásári kedvet különben bizonyára nagyban fokozzák a mult heten áldások esők, amelyeket ha itt-ott szertványosan fagy előzött is meg, mindamellett szép reményre jogosítják a gazdaközönséget az ideai termék iránt. Így hisszük, hogy e vásárunk minden tekintetben egyike lesz a mozgalmasabbaknak, eladókra és vevőkre egyaránt jól sikerülteknek.

— **Árvamegye inségesinek.** A helybeli kereskeszt-egyletnél, a felvidéki inségesek nyomorának enyhítésére begyűlt könyöradományok nyilvános nyugtázását a következőkben folytatjuk: Rendőrség gyűjtése: Csák János 9 kr.; Balázs Imre 8 kr.; Füstí Mihály, Lakatos András 6—6 kr.; Szakál Mihályné, Juhász Rozália, Kuszera Juliánna, Budai Antalné, Ugrai Ferenc, N. N., N. N., Tukaszek József, Csendes Sándor, Rácz Sándor, Mészáros János, Dósi Mihály, Fodor Sándor, Mulat Miklós, Fekete Antal, Bagi József, Csávás János, Farsang György, Balog Antal, özv. Vecseri Bálintné, Berényi Sándor, Bodnár József, Túri Kiss Sándor, Sajtós György, Mészáros János, Tóth Piros, Pap Imre, Sipos József, Kázmér Teréz, Székely Mihályné, Lakatos Ferenc, Pitrik Pálné, Mitlasóczy Mihály, Góder Sándor, Dancsó Mihály és Klein Salamón 5—5 krajcár; Nagy Imre, özv. Piti Ferencné, Rádi István, Czako József, Székely Tót János, Pap Imre, Vincez Franci, Tajnai György, Bárány Lajos, Farnasi János, Vecseri Sz. Mihályné, id. Szijjártó Sz. Mihályné, Sipriko István 4—4 kr.; Rágyánszki Jánosné 3 kr.; özv. Gyarmati Lajosné 2 kr. — Ezenkívül szerkesztőségünknek a f. hó hó 22-én

egy jókedvű társaságtól 11 ft 70 kr s egy aranyos társaságtól 1 f. 11 kr. folyt be ugyane jótékony célra, mely-összeget illetékes helyére, a kereskeszt-egyletnek juttattuk.

\* **Uj péküzletet nyit** a kispiacra a Halász Szabó-féle házban (48-as kör mellett) Fischmann Antal, hol naponta friss sütemények lesznek kaphatók, valamint kenyér és tésztaféle lesz süthető. Amennyiben az új pékmester célul tűzte ki a közönség igényeit, tisztaság és szép sütemény, valamint a sütésnél kiváló felügyelet által kielégíteni, — őt a közönség figyelmébe ajánljuk. A nevezett pékmester működését még e héten megkezdí.

**Égész selyem, mintázott Foulardok** méterenként 85 krlól egész 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végékben is szállít házhoz szállítva, postabórá- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldenek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (6)

**KÖZSÉGTNYELVÁNTÁS.**

A »Csongrádmezei kör« f. hó 18-án rendezett felolvasó- és zeneestélyének sikerét közreműködésükkel nagyban előmozdított Juhász Mariska, Mihálovits Erzsike és Gonda Juliska kisasszonyoknak, valamint Krudy Endre úrnak szives közreműködésükért; továbbá a talább-nevezetteknek felülízetéseikért halás köszönetünk ez úton is kedves kötelességünknek tartjuk nyilvánítani.

Szentes, 1892. április 21.

A »Csongrádmezei kör« nevében:

Tasnády Imre, Szépe László, jegyző, titkár.

**Felülízettek:**

Kass Gusztáv 3.50 kr., Schön Sándor 1.50 kr., H. Szabó Lajos 1.50 kr., Moskovic Oszkár 3.50 kr., Zsilinszky Mihály 2 ft, Juhász János 4.50 kr., Rácz Lászlóné (B.-pest) 5 ft, Huszka Károlyné 50 kr., Neufeld Zsigmond 50 kr., Bánfalvi Lajos 50 kr., Kiss Gyula 1 ft, Pandovits Döme 50 kr., Petrovits Soma 50 kr., Mátfy Sándor 50 kr., N. N. 50 kr., Csúcs Lajos, 1 ft, N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Weisz Lipót 50 kr., összesen: 28 ft 50 kr.

Kálmán Imre, pénztáros.

**Irodalom.**

**A Pallas új lexikona.**

Hirt adtnak már arról, hogy a Pallasnál új, egyetemes ismerettől készülő, mely terjedelménél, diszes kiállításánál s a mi legfőbb, munkatársai számánál és tekintélyénél fogva nagy jelentőségű irodalmi eseménynek emelkedik. Mint értesülünk, a lexikon munkálatai annyira előhaladtak már, hogy a nyomtatás a jövő hónapban megkezdhetik. Érdekes lesz ezuttal megemlíteni, hogy a Pallas mily széles alapot vetett ez irodalmi vállalatnak. Utasította nevezetesen munkatársait, hogy mindenképp a szakkörükbe vágó anyagot gyűjtésük össze, a kiegészített anyag címszavait állapítsák s kinyomatás végett küldjék be. Mintegy hetven szakkörre felosztva, az egybegyűjtött roppant ismeretanyag nomenklaturájá legnagyobb rész kézen s szakcímzőtárak alakjában kinyomatva van. Némi fogalmat ad e címszótárak jelentőségéről nemcsak a lexikon végleges kidolgozására, de önálló becükre nézve is az a körülmény, hogy a legtöbb tudományágban most kellett megküdenia helyes nomenklatura megállapításával, több ismeretágra pedig megteremtésével. Így például a tengerészet címszótárát Ferenczi Béla sorhajóhadnagy, egyetértve Simonyi Zsigmonddal most teremtette meg a ma

gyar nyelv és irodalom számára. Azonban más, sokkal kultiváltabb tudományköröben is égető szükségé vált a helyes címszavak megállapítása, s lexikális megmagyarázása. Ennek fontosságát látta be báró Eötvös Loránd, midőn ezt írta: »A lexikon ügyéről gondolkodván, mind jobban és jobban meggyőződtem az ügy fontosságáról s lelkesedéssel vállalkozom arra, hogy annak létesülését a matematikai és fizikai társaság munkacréjével némileg én is előmozdítsam.« A vállalat e nagy kulturális jelentőségétől vannak áthatva valamennyien a munkatársak.

**Irodalmi pályázat.** A »Képes Csaldái Lapok« által kitűzött szépirodalmi és egészségügyi cikkekre vonatkozó pályázat eredményét f. hó 10-én hirdette ki a »Képes Csaldái Lapok« szerkesztősége. A jelentés szerint az 50 frankkal jutalmazott humoreszokra beérkezett 70 pályamű közül a díjat a bíráló bizottság egyhangú ítélete alapján G. B úttner Julia nyerte meg »Bákirály« című humoreszkjével; dícséretet aratott 4 pályamű és pedig Kisteleki Ede »A falu kutyája«; Miskolczi Henrik »A művész«; ugyancsak Miskolczi Henrik »Szerelemért«; és Füllér Viktor »A hetek clubbjá« című pályaművel. Az egészségügyi-cikk pályázatra összesen 12 pályamű érkezett be. A bíráló bizottság a 20 franknyi pályadíjat egyhangúlag »A nők és a család egészségügye« című pályaműnek ítélte, melynek szerzője Ranselburg Pál IV. éves orvosnövendék. A »Képes Csaldái Lapok« szerkesztősége a pályadíjakat máris eljuttatta a nyertő birtokába, s a pályanyertes művek közlését a legközelebbi számban kezdi meg. Mint a legelőkelőbb, legartalmasabb, de a mellett a legolcsóbb szépirodalmi hetilapot részünkről a »Képes Csaldái Lapok«-at legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe, melyre az előfizetések a »Képes Csaldái Lapok« kiadóhivatálba, Budapest V., Nagykorona-u. 20. sz. küldendők. Előfizetési ára: Egész évre 6 ft; félévre 3 ft; negyedévre 1 ft 50 kr.

**KÖZGAZDASÁG.**

**Nemzetközi lóvásár Érsekujvárott.** A nyitra és barsmegyei gazdasági egyesületek által rendezett lóvásárok iránt, még egy ízben sem nyilvánult olyan nagy érdeklődés, mint az iránt mely május hó 1—2-án fog megtartatni. Az ez alkalommal rendezendő ügétóverseny 1-én d. u. 3 órakor kezdődik Lakások és istállók az érsekujvári rendőrfőkapitányi hivatalnál levéllileg rendelhetők.

**Legujabb.**

**A »Szentés és Vidéke« eredeti távirata.**

Hm.-Vásárhely április 23. (feladattól 6 ó. 50 p. érk. 7 ó. 20 p.) A körs-tiszamariosi ármentesítő társulat közgyűlése mindenekben elfogadta a központi választmány előterjesztéseit.

E szerint a kataszteri bizottság elaborátuma az ártéri adókirovás teherviselési kulcsának végleges megállapításául elfogadtatott, úgyszintén ugyan a bizottságnak a szentesi szakaszgazgatói és a vonalfelügyelői állásokat be-szűntető javaslata is.

Bánffy Gyula és társainak a társulati központ Szegedre áthelyezését célzó indítványát a közgyűlés elvetette és így a társulat közpöntjára továbbra is Szentes marad.



# WALLA JÓZSEF

csementáru-gyára, építési  
anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

<p><b>Vállalkozik:</b> GRANITTERAZZÓ, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZŐKÓKUTAK, CEMENT-LAPOK és MOZAIKLAPOKKAL KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.</p>	<p><b>Raktárt tart:</b> KERAMIT-LAPOK KELHEIM-LAPOK METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFEDÉLPÉP, TÚZÁLLÓ TÉGLAK, KÉMÉNY-RAKVA- NYOKBÓL stb.</p>
---	--

Gyári raktára a  
gardenai Portlandi  
csement és vízhat-  
lan mész-gyárnak.



Gyári raktára a  
gardenai Portlandi  
csement és vízhat-  
lan mész-gyárnak.

## Üzleti értesítés.

**Nyiri Gerzon** úri-utcai házában  
rőfös-üzletét egész ujonnan berendezte  
és a tavaszi időnyre kellő divat-szőve-  
tek és mosó-kelmék, valamint minden-  
nemű **vászon-neműk** nála igen jutá-  
nyos áron szerzethetők be.

Ugyanezen házába levő temetke-  
zési üzletét mindennemű hozzávaló kel-  
lékekkel a legdusabban felszerelte és  
azt egy igen díszes

**sírkő raktárral**

kibővítette, melyre a nagyérdemű kö-  
zönség figyelmét felhívni bátor.

A nála temetkezést rendeztető felek-  
nek, a legdíszesebb gyászkozsíjít lovakkal  
együtt díjmentesen engedi át. 6-3

Nyiri Gerzon sírkő üzletébe egy  
jó házból való fiú azonnal felvétetik.

## Pályázati hirdetés.

A szentesi kaszinó-egylet által létesítendő s egy nagy termet, 5 szobát, 2 öltöző helyiséget, konyhát, söntést, eléskamrát, pincét, és egyéb melékhelyiséget magában foglaló s folyó évi október 15-ig teljesen felépítendő új épület, kőműves-, föld- és elhelyezési-, ác, cserepes, bádógos, asztalos, lakatos, mészoló és üveges munkáira czennel pályázat hirdettetik.

Zárt ajánlatok úgy az egyes munkanemekre és ezekkel kapcsolatos anyagszállításokra, mint az összes építkezésre elfogadhatnák. — A lepecsételt borítékba foglalandó és a vállalati összeg 5 százalékának mellékésével ellátandó ajánlatok f. évi május hó 10-ik napja délutáni 5 órájáig alulírottak adandók be. A bínatpénz a szerződés megkötésekor a vállalati összeg tíz (10) százalékára kiegészítendő. A beérkezett ajánlatok május hó 11-én délután 2 órakor lesznek a kaszinó helyiségében nyilvánosan felbontva.

Az építkezési tervek, általános és részletes feltételek Szentesen, P o k o r n y T ó d o r m é r n ö k úrnál tekinthetők meg.

Szentesen, 1892. évi április hó 20-án.  
3-2 FÉKETE MÁRTON, elnök.

**Dreher Antal-féle kiviteli palacsör**

## DIETRICH és GOTTSCHLIG

B U D A P E S T

vagy DREHER ANTAL Kőbánya.

Csakis teljesen leülepedett, tehát tükörszerű kiviteli sör széküldése, folyton friss üveg töltésben, a minőség hamisítatlan volta mellett kezesség vállaltatik.

**Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.**

*Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve*

Miután gyakran megtörténik, hogy illeget készítményű és gyöngébb minőségű sörök „D r e h e r A n t a l kiviteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. e. Dreher-féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üveg-cinkét, melyen a **Diétrich és Gottschlig** név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

## Haszonbéri hirdetés.

Gr. Károlyi Sándor úr ó nagyméltósága terehalmi pusztájából egy 431 és egy 500 holdas legelő-kaszáló van azonnali bérbeadásra akár egy akár több évre. — Ugyazintén Terehalmára fűbéres marhák is vállalatnak a nyári legelőre, ha a kellő számú jószág össze jönne.

Továbbá Cs.-sz.-Lászlón (Nagykirályságon) és Ujvároson 50 holdtól 800 holdig több bérlet van kiadó f. évi október hó 1-től kezdve 10 évi időtartamra, — ezen bérletek mind kitünő minőségű szántó-földekből állanak.

A feltételek mind a legelőkre mind a szántó-földekre nézve Kiskirályságon az uradalmi pénztárnoknál (u. p. Békés-Bánfalva) tudhatók meg. 3-1

Csúz, kőszvény, tagsszagatás, fejfájás, csipőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

### Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és minden minden gyógyszerben kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utazások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

**„Horgony-Pain-Expeller“**

kérendő. 18-11

1728.k. 1892.

## Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi ministerium 20687. II. 1892. számú rendeletével a csongrád-sóvényházi ármentesítő és belvíszabályozó társulat részére a kisajátítási eljárást, a Szentes város határában fekvő s a rendelt mellékletét képező összeírásban megjelölt némely ingatlanokra elrendelte.

A kisajátítási tervrajz és összeírás a f. évi április 27. napjától május 11. napjáig terjedő időközben Szentes város központi irodájában Szenthó János városi kiadónál közzemlére lesz kitéve s ott ezen tervrajz és összeírás a mondott időközben a hiv. órák alatt bájos által megtekinthető.

Szentes, 1892. április 22.

MAGYARJÓZSEF

3-1

tanácsnok, h. polgármester.

306.1892

Csongrádvármegye közg. bizottságától.

## Hirdetés.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága részéről czennel köz-hírré tetetik, hogy a csongrád-sóvényházi arm. és belvíszabályozó társulat részére Szentes város határában kisajátítandó területre vonatkozó kisajátítási tervek megállapítása céljából szükséges tárgyalás a kiküldött bizottság által a f. évi május hó 12-ik s esetleg következő napjának d. e. 9 órájakor Szentes város tanácstermében ejtetik meg.

Miről az érdekeltek felek oly felhívással értesítettek, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha a kitűzött tárgyaláshoz, az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Kelt Szentesen, Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának 1892. évi április hó 12-én tartott üléséből.

Zsilinszky Mihály,

főispán,  
a közg. biz. elnöke.

3-1

## Máriaczei Gyomorcseppek

Máriaczei Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és állandóan ismeretes házi és nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fejfájás, savanyú felbőgés, hámszék, gyomorféreg, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomoröreg, erőtlen.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejátszál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulajdonos étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorrtól.

Emellett bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitünően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:

**Török József** gyógyszerár

Budapest, Király utca 12 sz.

A védegyet és aláírás tisztelesen tessék megtekinteni! Csak oly csempéket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom“.

A **Máriaczei gyomorcseppek** valóban kaphatók.

Kapható: Szentesen Várady Lajos és Kun-Szent-Mártonban Szilárdi Károly és Remetey Desző gyógyszerész uraknál.

# Az Első Alföldi Cognac Gyár

**Halász Ferencz és Társa Kecskeméten** ajánlja minden fajú Cognac gyártmányait, különösen az orvosi tekintélyek által kellemes és gyógyhatású itálnak elismert

## Gyógy-Cognacját,

mely palaczkokban kapható Szentesen:

**Robicsek Gáborné úrnő, Máhr Kázmér, Ifj. Kovács Sándor, Szénássy Ferencz, Burián József, Moskovicz Uszkar és Szepe Károly** urak tiszteletben. 10—1

## Hirdetmény.

A szentesi kaszinóegylet jelenlegi helyiségét képező, 4 szobát, 1 előszobát, 2 konyhát, 2 kamrát, pincét, 2 színt és 1 istállót magában foglaló épületek 400 négyszögöl területű beltelkekkel, továbbá egy 265 négyszögöl és egy 200 négyszögöl területű beltelkek, avagy az egész 865 négyszögöl területű beltelkek osztatlanul a rajta levő összes épületekkel együtt — végre a kaszinó-egylet által özv. Somodi Istvánnától megvett telken levő s a vevő által, az átadástól számított 10 nap alatt saját költségén lebontandó két épületnek összes alkatrészei és anyagai — a telken hagyandó törmelkek kivételével — **zárt ajánlati verseny útján eladatnak.**

A lepecsételt zárt ajánlatok, melyekhez bánatpénzül az ajánlati összeg 10%-tőlja mel-

léklendő, f. évi május hó 7-ik napjáig előírott-hoz adandók be.

A zárt ajánlatok f. évi május 8-án (vasárnap) d. e. 10 órákor a kaszinó-egylet helyiségében nyilvánosan lesznek feibontva s a mennyiben azoknak eredménye kielégítő nem lenne, az eladandó telkek és épületekre nézve ugyanakkor önkéntes árverés tartatik.

A lebontandó épületek a versenytárgyalás, illetőleg árverés után — a vételár lefizetése mellett — a vevő birtokába beigtatnak, a kaszinó jelenlegi helyiségei pedig úgyszintén az eladás tárgyát képező beltelkek, *folgyó évi október hó második felében* adatnak át. Ezen beltelkek vételáranak fele a birtokba vételkor, másik fele pedig f. é. december 30-ik napján fizetendő be az egylet pénztárába.

Szentesen, 1892. ápril 20.

FEKETE MÁRTON,

3—2

elnök.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

— a —



mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő cs. és kir. fensége

**József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.**

**Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.**

Gazdag szénsavtartalommal \* A termelés színét nem változtatja. Természetes ízet kellemessé teszi.

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

**Újabban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyuvize.**

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár által.

Májniava a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a légzési-, emésztési- és húgycső-szervek hurutos bántalmánál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és köszvény-bajokat, épügy használható a tagok csúszs bajainál, gyermekeknél meggátolja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénvartartalmánál fogva ezen üdítő savanyuviz a legkellemesebb izzel bir s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legkedveltebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

**Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.**

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

**ÉDESKUTY L.,** cs. és kir. és szerb kir. udvari ásvány-viz-szállítónál BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

## !!Verseny nélkül!!

Több ezer

Szövet-vég és

Szövet-maradék

tavasza és nyárra.

Szövet

közönséges, jó és szép. 3.10 méteres, teljes úri öltözetre vagy Mencsikoffra elég, csak 3—6 ft.

Szövet

jobbfele, modern, 3.10 méter csak 8—10 ft

Szövet

legfinomabb mintás, 3.10 mét. csak 12—15 ft.

Szövet

fekete, szalonöltözekhez 3.25 méteres csak 7.80—10.50 ft.

Szövet

finom, egy übercicherre való legujabb színben, 2.10 méter csak 4—8 ft.

Szövet

Himalaya-női esőköpenyhez, legmodernebb 8 méteres 6-7 ft

Szövet

vagy Kammgarn egy modern úri nadrághoz 2.50—5 ft.

Nyári loden

egy úri kabáthoz 1.50 méteres 3.60 kr.

Nyári kammgarn

vagy lenszövetből egy öltönyre való 3—5 ft.

Szövet

egy mellényhez, legmodernebb 48 krtól 2 frtg.

Szövet

árúk minden fajban, a főtisztelendő klérus vagy uniformisok, erdészek és túszták számára nagyon olcsók.

Szövet

mustrák díjlatlanul és bérmentve küldetnek.

Küldés:

utánvételre vagy előleges fizetésre.

Garantia:

Meg nem felelő árúk ára készpénzben és bérmentve visszaadatik.

**D. Wassertrilling** szövetkereskedő,

Boskovitz, Brünn mellett.16—10

## BOR-KIVONAT!

Kitűnő, élvezetes bornak pillanat alatt való előállítására, mely a természetes bortól meg nem különböztethető, ajánlom e kitűnőnek bizonyult specialitást.

Ára 2 klonktér (elégséges 1 hektoliter borhoz) 5.50 kr Készítési utasítás hozzácsomagoltatik. Legjobb eredményről és kitűnő gyártmányról kezeskedem.

## Szesz-megtakarítást

érhetni el eddig páratlan pálinka erősítő essenciámat, mely a szesz italoknak kellemes, minden izt kölcsönöz és csak nálam kapható.

Kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literhez elég) használati utasítással együtt.

E speciálításokon kívül ajánlom a rum, cognac és finom likőrök gyártásához szükséges összes essenciáimmal fölülmulhatlan jószágban. Használati utasítás csomagolva mindenhez. Árjegyzék bérmentve.

**Pollák Károly Fülöp**

Essencia-különlegességek gyára Prágában. Szolid bizományosok kerestetnek.

## WEITZER JÁNOS.

Gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon.

Ajánlja szolgálatait a nagyérdemű közönségnek, **vasöntvény tárgyak elkészítésére, építkezési és másféle célokra**; elvállal továbbá vas- és fémöntvények, kovácsolt alkatrészek elkészítését, nyersen vagy munkálva, gépek vagy más iparvállalati használatra, a beküldött vázlatrajz vagy minta szerint.

Átvesz továbbá: teljes gépek és készülékek elkészítését, **mezőgazdasági, erdészeti, bányászati célokra** stb., úgyszintén járművek elkészítését, **vasutak, erdő- és iparvasutak** számára.

Nagyobb javítások mozgonyokon (locomobil), másféle mezőgazdasági vagy segédgépeken stb. stb. helyben, gyárunkban, vagy pedig szükség esetén, egy szerelő kiküldése által, a színhelyen a leggyorsabban eszközöltetnek.

*Költségvetések ingyen és bérmentve kaphatók.*

13-8

Kiváló minták, magánmegrendelőknek díjtalanul és bérmentve.

Mintakönyvek szabók részére bérmentve.

## Öltözék-szövetek.

Pervien és doszking a magos klérusnak, es. és kir. hivatalnoki egyenruhákhoz előírás szerinti szövetek, úgyszintén veteránok, tüzöttök, ornászok és urasági cselédek részére is.

Billiárd és játékasztal szövetek, loden vízhatlan is, vadászöltönyökhöz, mosószövetek, utazó-plédek 4-14 frtüg stb.

Aki jutányos, tartós, tiszta és valódi gyapjúszövetet és nem olcsó rongyot akar venni, milyet minden házaló udvarról-udvarra árul s amilyenre varratási díjt sem érdemes vesztegetni, az forduljon

## Stikarofsky Jánoshoz Brűnben.

Legnagyobb szövetgyári raktár a kontinensen.

Allandóan 1/2 millió forint értékű képviselő raktáram és világ üzletem mellett természetes, hogy sok szövetmaradék halmozódik fel mindenféle nagyságban, melyekből mintát nem küldhetni és így csak szédelés, ha egyes cégek ily maradékokból kínálnak mintákat. Épp ezért e cégekre különösen figyelmeztetem a t. közönséget, melyek 3.10 méteres maradékszöveteket kínálnak. Már a hossz mérték egyformaságából kitűnik a szédelés. Ez úgynevezett maradékok valójában divatból kiment, megromlott és eladhatatlan végekből vannak levágva és e silány árú harmadát sem éri a bevásárlási árnak.

Nem tetsző szövetmaradékok kicserejtetnek, vagy a pénz adatik vissza. Szint, mennyiséget és árt ily maradékok megrendelésénél jó előre tudatni.

Szétküldés csak utánvétellel, 10 frton fölül díjmentesen.

Német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia levelezés. 20-15

A t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk a

## Krondorfi savanyvizet,

mely minden időszakban a legkitünőbb és legkellemesebb

## savanyú- és borviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál, valamint mindazon esetben, melynél orvosi rendelet szerint savanyúvíz használandó.

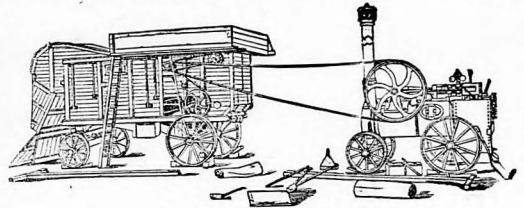
5-2

Szentesen kapható: **Gunst Lipót** fűszerkereskedőnél.

Magyarországi főraktár: **Bauer Lajos** és testvére, Budapest, V kerület Arany János-útca 9. sz.

## Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat

Budapesten, Gyártelep: külső váczi-út 7. sz.



Ajánl hazai gyártmányu

## GŐZCSEPLŐ KÉSZLETEKET

valamint mindennemű

gazdasági gépeket és talajmívelő-eszközöket, különösen úgy könnyű, mint kötött talajhoz alkalmas legújabb rendszerű

## sorvető gépeket

Árjegyzékek kívánatra készséggel küldetnek.

11-8

A

## SZENTES és VIDÉKE

szerkesztősége, kiadóhivatala

és

könyvnyomdája

a f. hó 4-ike óta az I. tized 306. számú

Sonnenfeld Sámuel-féle házban

van.